

התאחדות יוצאי תורכיה

BÜLTEN

www.turkisrael.org.il

İSRAİL'DEKİ TÜRKİYELİLER BİRLİĞİ YAYIN ORGANI

SAYI 73 OCAK 2018

İsrail'deki Türkiyeliler Birliği'nin faaliyetleri İsrail Göç İşleri Bakanlığı'nın yardımları ile gerçekleşmektedir.

MUCİZEYİ YAD EDEREK YENİ YILA ADIM ATTIK

Yeni yıla girmeye günler kala, 14 Aralık 2017 tarihinde derneğimizde geleneksel hale gelen Hanuka kutlamamızı yaptık. Geceye İsrail'deki Türkiyeliler Birliği yönetim kurulu üyeleri ve çok sayıda İsrail'de yaşayan Türkiyelinin yanı sıra, T.C Tel Aviv Büyükelçisi Sn. Kemal Ökem de katıldı.

14 Aralık akşamı İsrail'deki Türkiyeliler Birliği lokalinde Hanuka'nın üçüncü mumu yakıldı. Bu yıl İsrail'e yeni Aliya yapmış olan üç ailenin refakatçiler eşliğinde mumları yakmaları geceye farklı bir anlam kattı.

İsrail'deki Türkiyeliler Birliği lokalinde gerçekleştirilen Hanuka mumunu yakma törenine Türkiye'nin Tel Aviv Büyükelçisi Kemal Ökem, elçilik mensupları, İstanbul'dan gelen ziyaretçiler ve önemli bir bölümü ülkeye yeni aliya yapan ailelerin oluşturduğu kalabalık bir topluluk katıldı.

Birliğin Ocak ayında yapılacak seçimlerinde başkan adayı olan Ovi Oktay Gülerşen'in sunuculuğunu yaptığı törende ilkin Başkan Yardımcısı Nesim Güveniş bayramın anlamını aktaran bir konuşma yaptı. Sonrasında Gülerşen önce dört şehirden yeni ole çocuklarının birer kenarını ayrı ayrı boyadıkları büyük sevivonu gösterdi. Sonra Birliğin yeni göçmenlere her zaman destek elini uzatıldığının bir simgesi olarak Bat Yam'a yerleşen Yerusalmi, Petah Tikva'dan Cemal ve gençleri temsilen Demirel ailelerini mumları yakmak üzere davet etti. Büyükelçi Kemal Ökem, İYT Başkanı Zali De Toledo ve Moatsa (Danışmanlar Kurulu) Başkanı Dr. Selim Salti ailelere refakat ettiler. Hazan Zeki Salti Hanuka dualarını okudu.

Büyükelçi Kemal Ökem, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın mesajını ve Türkiye Yahudi Toplumu'nun kısa mesajını okudu. Bölgede barış

temennisinde bulundu.

Gece Hanuka Bayramına özel sufganiya ikramı ve sıcak sohbetler eşliğinde devam etti.

AYNI GÖKLER ALTINDA

Hay Eytan
Cohen Yanarocak

Sevgili Okurlar Merhaba,

Bülten'in bu sayısında, şu günlerde derin bir şekilde duyumsadığım, daha önce tanıyıp unutmamış olduğum ve bugünlerde yeniden su üzerine çıkan bir duygumun bana hissettiklerini sizlerle paylaşmak istiyorum.

70. YILINDA İSRAİL

Selim Amado

“Skype” adlı iletişim programını, hem canlı video hem telefon ve yazılı mesaj imkanı veren bu programı bilmeyip kullanmayanlar çok azdır. Skype’ı bulup geliştirenlerin 2003 yılında Estonya’nın başkenti Talin’deki 300 yıllık Tortu Üniversitesi’nden 3 Estonyalı, 1 İsveçli ve 1 Danimarkalı genç mühendis olduğu pek bilinmez. Zira, Estonya gibi eski Sovyet uydusu bir ülkede bunun devamını kimse getirmedi.

Microsoft, bu buluşu 2011’de satın almıştır. Fakat Skype’ın çalışanlarının yarısı hala Estonya’da bulunmaya devam eder.

1980-90 yıllarında İsrail’e Aliya yapan binlerce Sovyetler Birliği ve uydu ülkeleri Yahudileri arasında gelen mühendis ve ileri teknoloji uzmanlarının İsrail’in High-tech sanayiine ne kadar büyük katkıda bulunduğu bilinir. Fakat ne Estonya, ne de Rusya bugün İsrail’in High-tech konumunda olduğu yere yaklaşamaz.

Sebepler nedir? Neden İsrail önde gelen bir "start-up ülkesi"dir? Neden bütün dünyadan İsrail start-up şirketlerine yatırım yapılıyor, buluşları günlük hayata o kadar tesir ediyor ve hemen sonra astronomik rakamlarla dünyanın en zengin şirketleri tarafından satın alınıyorlar?

Sovyetlere dahil ülkeler, merkezi yönetim, demir perde arkası denen dünyalarında paranoyak şekilde yıkıcı ve tehlikeli olduklarına inandıkları Batı tekniklerini kullanmak yerine kendi enformatik (bilişim) tekniklerini geliştirmişlerdi. Fakat haftanın 7 günü ve her gün 24 saat çalışmanın sonucu ancak geçim parası olunca, buluşlardan yararlananların yolsuzluk sistemi bürokratları olduğu görüldükçe, aynı gayretler, aynı özveri, aynı yaratıcılık devam etmedi. Dış yatırımlar ve ortaklıklar ise tamamen kesilmeye başladı.

Yaratıcılık ve girişimciliğin bir ülkede yükselmesi veya azalması, o ülkedeki ekonomik güvencenin ne kadar yüksek olduğunun, yolsuzlukların ne kadar az olduğunun ve bundan halkın ne derece etkilendiğinin derecelendirilmesiyle ölçülmekte. "Transparency International" adlı uluslararası bir kuruluşun (corruption index) yolsuzluk endeksi

raporu çok anlamlı: Rusya 176 ülke arasında 131., Türkiye 75., İsrail 28. sırada. En az yolsuzluk yapan veya hiç yolsuzluk yapmayan ülkelerin başında İskandinav ülkeleri var. İsrail’in 3 üniversitesi dünyanın en iyi, çok sayıda buluşu ve yayını olan 100 üniversite arasında.

İsrail’de devlet adamlarının ve bazı belediye başkanlarının suçlarından dolayı hapse girmelerinin; yaratıcılık, girişimcilik, risk alma eğilimi üzerine olumsuz tesiri olduğu görülüyor. 2001 yılında İsrail 16. sırada iken 2012’de 39. sıraya gerilemiştir. Hirschson, Deri, eski Cumhurbaşkanı Katsav ve bazı Knesset üyelerinin hapse düşmesinin ve de eski Başbakan Olmert olaylarının bu gerilemeye sebep olduğu anlaşılmakta.

Türkiye’de ise, 2013 yılından beri (17-25 Aralık) ayakkabı kutularındaki euroolar gibi yolsuzluk olaylarının kamuoyunu ne kadar meşgul ettiğini ve bunun hala devam ettiğini görmekteyiz. Yargıya da artan güvensizlik, Transparency International sıralamasında giderek gerilemesini kafi derecede izah ediyor.

Yolsuzlukların Rusya ve eski Sovyet uydu ülkelerinde nasıl yabancı yatırım ve girişimcileri durdurup kaçırıldığına bir örnek şudur: Amerikalı Yahudi Bill Browder’in ortağı banker Edmond Safra ile kurduğu Hermitage Capital Management fonu, 1990’lı yıllarda eski Sovyetler Birliği kamu kuruluşlarında en büyük yabancı yatırımcılardandılar. Daha sonra bütün bu kuruluşlar özelleştirilirken Moskova’daki yönetimin korku ve hapis hatta ölüm cezaları tehdidiyle yolsuzluklara alet olan hakim ve polislerle şirketleri nasıl ele geçirdiklerini gördüler. 2006 yılında Rus hükümeti, "ulusal güvenliğe zarar" verdiği bahanesiyle Browder’i sınır dışı etti. Hermitage yatırım fonu temsilcileri vergi kaçakçılığı ile itham edildi ve senelerce hapisten zor kurtuldular. Browder’in, Putin yönetimindeki çirkin yolsuzlukları ortaya koyan avukatı Sergei Magnitsky 2009’da tutuklandı. 2012’de Amerikan kongresi bazı Rus şirket ve memurlarının ABD vizesi almalarını yasakladı. İddiaya göre Trump ile Putin görüşmeleri, yasakların kaldırılması, Rusya’nın Amerikan

seçimlerine müdahale ettiği şaiyaları bundan kaynaklanıyor.

Gerçi İsrail’de de yolsuzluk olayları oluyor ama bunları gününde açığa vuran bir basın, karşı olan bir kamuoyu ve dünyanın en ciddi hukuk sistemlerinden biri var. Ülke ekonomisi, karmakarışık bir Ortadoğu ülkesi olmasına rağmen sağlam ve güvenilebilecek kuvvetli bir ülke. İşte küçücük İsrail’in Rusya dahil her ülkeden Yahudi bilim ve teknoloji adamlarına yuva olabilmesinin sırrı budur.

Peki neden 28? İsrail’de "torpil" denen bir dert var. Kişisel ilişkilerle, yerel yöneticilere yaranmakla, ihalelerin danışıklı şekilde kapanmasıyla, politikacılara irili ufaklı hediyelerle, işler daha kolay yürüyebiliyor. İsrail’in kuruluş yıllarındaki politikacılarının mütevazı hayatına karşılık şimdikiğin gösteriş merakları, halkı rahatsız ediyor. Tekel haline gelen mega-şirketler, ithalatı, üretimi kontrol altında tutuyor, yüksek karlar hayat pahalılığına ve küçüklerin gelişmesine engel oluyor. Bunların mutlaka düzeltilmesi gerek.

Fakat İsrail halkı dünyanın en mutlu 11. ülkesi. Türkiye 78., ABD 13., Çin 23. sırada. Teknolojide Güney Kore’den sonra İsrail 2. sırada. Sonra Rusya, Almanya ve Çin, Hindistan ve Amerika Birleşik Devletleri gelmekte.

70 yıllık geçmişle İsrail Devleti, tüm engellere rağmen, 20. asrın en başarılı ülkeleri arasında bulunuyor. Bunu gerçekleştirenler 2000 yıllık bir dağınıklktan sonra gelip çölü yeşerten, çalışkan ve komşu Araplara karşı kötü niyeti olmayan insanlardı. Araplar onlara inanmadılar, onları istemediler, onlarla savaştılar. Barış, bundan ne zaman vazgeçeceklerine bağlı.

İsrail; bağımsız, vatandaşlarının (içindeki Araplar dahil) mutlu hissettikleri, problemsiz olmasalar dahi sefil insanların olmadığı bir ülke. Getirdiği yeniliklerle, buluşlarıyla bütün dünyanın yararına çalışmakta. Tıpta, tarımda, ilaç ve tedavi yöntemlerinde öncü.

Değerini bilelim ve bu yönde ilerlemenin önündeki engelleri tamamen kaldırmayı mümkün kılalım.

RAANANA'DA "ALİYA GÜNÜ"

Raanana'daki Göçmen Merkezi (Merkaz Klita) nedense Türkiye'den göç eden 'Ole Hadaş'ların bir numaralı tercihi. Pek çok Göçmen var bu merkezde. Bu rağbet yüzünden de her zaman yer bulmak, oraya göçmen yerleştirmek kolay olmuyor. Bu günlerde, Ole Hadaş aileleri yerine, odaları, Hertzeliya Benthumi Yüksek Okulunda okuyan bekar öğrencilere kiraya vermeyi tercih ediyorlar. Daha eskiden gelip Göçmen Merkezinde süresini dolduranlardan, yine Raanana'da ev tutup yerleşen hemşehrilerimiz var. Öyle ki bugün artık Raanana'da Fransızlar gibi, Anglo-Saksonlar gibi, Türklerin de bir cemaati var diyebiliriz. Doğal olarak, bu cemaatin de sesini duyurabilmesi için Türkiyeliler Birliği, uzun yıllar Raanana'da oturan ve işi dışındaki zamanının büyük kısmını Ole'lere yardımla geçiren KORİN LEON'u temsilcisi olarak seçti.

İsrail Göç ve Göçmen Bakanlığı ile Raanana Belediyesinin Göçmen Bölümü 22.Ekim.2017 günü, belediyenin Müzik ve Sanat binasında Göçmenler Günü nedeniyle, Raanana'daki tüm yeni göçmenler için muhteşem bir konser düzenledi.

Orkestranın çaldığı popüler "Adon Olam" şarkısından sonra mikrofona gelen Raanana Belediyesi Göçmenler sorumlusu **Nehama Efrati** günün anlamını dile getirdi ve kendisine yardım edenlere teşekkür ettikten sonra Belediye Başkanı **Zeev Bielski**'yi sahneye davet etti. Bielski Raanana'luların çok sevdiği bir başkan! Her zamanki esprili konuşması ile tüm göçmenleri selamladı ve bu geceyi düzenleyenlere teşekkür etti.

Şirel

Konser eski göçmenlerden genç Fransız kızını **Şirel**'in Fransızca şarkılarıyla başladı. Muhteşem bir ses! Salondaki Fransız göçmenlerin nağmelere kapılıp coşmaları görülmeğe

değerdi.

Ardından çıkan biri Uruguay'lı, diğeri Brezilyalı iki kız şarkıcı Portekiz, İspanyol ve Ladino lisanlarında söyledikleri ve uyumlu vücut hareketleriyle süsledikleri şarkılarla uzun uzun alkışlandılar.

Ve nihayet son şarkıcı **Galit Giat**, ilginç sesi, dinamik hareketleri ve popüler şarkılarıyla tüm salonu coşturdu.

Orkestranın Güney Amerika göçmeni olan 6 elemanın da üstün performansını vurgulamadan geçemeyeceğim.

Bu muhteşem konsere Birliğimiz başkanı Zali de Toledo ile bu satırların yazarını özellikle davet ettiği için **Korin Leon**'a teşekkürlerimizi burada yinelemek isterim.

Çıkarırken yeni/eski göçmenler konserden izlenimlerini, neşelerini paylaşıyorlardı.. Fransızca... İngilizce... Türkçe de duyarız diye kapıda bekliyorduk... Bir çift geçti nihayet, Türkçe konuşan... Korin 20 Şekellik biletlerden Türk Olelere ancak 3 tane sayabildiğini söylüyordu üzülen.

310 kişilik salonda, bizden başka, Türkiyelilerin sayısı bir elin parmakları kadardı herhalde.

Nerdeydi bütün Raanana'daki Türkler? Düşünmeden edemedim: bizim toplumda kültürel etkinliklere ilgisizlik nedendi?

Bu ilk örnek değildi. Başkanımız Zali de Toledo, çok geniş olan sanatkar çevresinden faydalanarak, görevinin özellikle ilk devresinde, Bat Yam'daki lokalimize çok önemli şahsiyetler getirtmişti. Amacı, kendi deyimiyle, "çitayı yükseltmek"ti. Ordudan, eski bakanlardan, diplomatlardan, edebiyat dünyasından konferansçılar geldi... Opera geceleri düzenlendi...

Dinlemeğe gelenlerin sayısı utanç vericiydi. Ortalama 20-30 kişi, en kalabalık gece 80 kişi.

Zali'nin şevki kırılmıştı. Getirttiği bu değerli konuşmacılara artık mahcup olmak istemiyordu.

Galit Giat

Nedendir bizim toplumdaki bu kayıtsızlık? Nedendir bu ilgisizlik?

Üzücü değil mi? Bir izahı olan varsa beri gelsin!

AYNI GÖKLER ALTINDA

~
Hay Eytan
Cohen Yanaracak

Yıl 1995'ti. Henüz ilkokul beşinci sınıftan yeni mezun olmuşum. Tabiri caizse yeni adam olmaya başladığım günlerdi. Her küçük kardeşte olduğu gibi benim abim de benim rol modelimdi. O zamanlardaki genel geçer görüşün aksine abim radikal bir karara imza atıp İsrail'e yerleşti. Biz de etraftaki tüm ailelerinin aksine istisnai bir yaşam sürmeye başladık. Uçaklar, bitmeyen kavuşmalar, ayrılmalar, mektuplar, kartpostallar, maillar...

Ardından, 2006'da abimin izinden bu kez ikinci kazığı atan ben oldum annelere... Sıradışı aile yaşantımız daha da değişik bir boyuta geçti. Yıllardır abi özlemi ile yanan ben bir taraftan teskin olmuşken, şimdi de anne-baba özlemi ile imtihan ediliyordum.

Malum köşe küçük... Sözü daha fazla uzatmadan... Kasım 2017'de anne-babamın İsrail'e - hala inanmasam da - temelli olarak gelmeleri ile birlikte ilkokul beşinci sınıftan beri bana yabancı olan o hepimizin "aynı gökler altında" olduğu eski günlere geri gittim birden... Her ne kadar artık aynı evin içinde yaşamıyor olsak da eskisi gibi istediğimiz an birbirimizi görür hale geldik ya... Çok şükür!

Hayatta bir şey elinizden alınıp sonra size tekrar verildiğinde daha fazla kıymetini anlarsınız ya... İşte tam o... Ben benim sandığımdan çok daha düşkünmüşüm aileme...

Çocukluğumun bir diğer rol modeli Marlon Brando'nun ihya ettiği Vito Corleone'nin dediği gibi "**Gerçek bir erkek ailesiyle vakit geçirir**". Ben de öyle yapıyorum!

KOSOVA YAHUDİLERİ
Sara Yanarocak

Kosova'daki Yahudilerin tarihi, bazı istisnalar hariç, Sırbistan Yahudilerinin tarihi ile aynıdır. İstisnalardan biri, Holokost sırasında, İtalya hakimiyetindeki Arnavutluk'a bağlı Kosova döneminde yaşananlar ve bir diğer istisna da, Sırbistan'dan ayrılırken gerçekleşen 1998-1999 Kosova Savaşı dönemindedir.

Osmanlı İmparatorluğu, bölgeyi fethetmeden önce Balkanlardaki Yahudilerle ilgili belgelerde eksik bilgiler bulunmaktaydı. Balkanlardaki Yahudi cemaatlerinin sayısı, 15. ve 16. yüzyıllarda, İspanyol ve Portekiz engizisyonlarından kaçan Yahudi mültecilerin buraya varmasıyla arttı. Osmanlı padişahı 2. Bayezid Yahudilere kucak açtı. Osmanlı İmparatorluğu'nda, Yahudiler başta tuz ticareti olmak üzere, eyaletler arası ticaretle uğraştılar. 1455 Türk kadastro vergi sayımına göre, Kosova'nın % 80'ini elinde bulunduran Brankoviç Hanedanlığı'na bağlı topraklarda Vıçitırın'da, bir Yahudi evi

bulunmaktaydı.

1.Dünya Savaşı'ndan sonra Sırbistan Krallığı, Karadağ Krallığı ile birleşti. Ardından, Slovenya ve Hırvatistan devletleri ile birleşip Yugoslavya Krallığı oluşturuldu. Nüfusunun çoğu Arnavutlar tarafından oluşan Kosova, Sırbistan'a dahildi. Bu dönemde Kosova'da 500 Yahudi yaşıyordu.

1941'de Kosova, İtalyan kontrolündeki Arnavutluk'a dahil oldu ve Yahudiler Holokost'tan korundu. Temmuz 1943'te İtalya savaştan çekilince bölge, Almanya'nın eline geçti. Almanlar Yugoslav partizanlarla Yahudileri ortadan kaldırmak için bölgeye Skanderbeg Taburunu sevk etti. 1944'te komünist partizanlar Kosova'yı ele geçirdi ve Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin parçası yaptı. Yugoslavya Yahudi Cemaatleri Federasyonu, başkent Belgrad'ta, 2.Dünya Savaşının ardından, Yahudilerin İsrail'e göç etme hakkının sağlanması için lobi oluşturmak

amacıyla kuruldu.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra, oradaki Yahudilerin yarısından fazlası İsrail'e göç etmeyi tercih etti .Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti gibi, Sırbistan Sosyalist Yahudi Cemaatleri Federasyonu tarafından idare edildi. Fakat bu federasyon, 1990' larda Yugoslavya'nın dağılmasıyla son buldu. Sırp Yahudileri, 2.Dünya Savaşı'ndan sonra, 90'lara kadar huzurlu bir yaşam sürdürdü. 1991 nüfus sayımına göre Kosova'da 112 Yahudi vardı. Soğuk savaşın bitmesiyle Yugoslavya dağıldı, Hırvatistan ve Bosna Savaşları patlak verdi. 90'larda Sırp lider Slobodan Miloseviç, güçlerini Kosova'da toplayınca, Kosova Kurtuluş Ordusu ile Kosova'nın bağımsızlığı için savaş başladı. 1999'da uluslararası güçler, Sırp ordularını Kosova'dan çıkardı. Bu karmaşa sırasında başkent Priştine'deki son 50 Yahudi, kültür ve dil bağı olan Sırbistan'a kaçtı.

LÜKSEMBURG YAHUDİLERİ

Çok küçük bir Avrupa ülkesi olan Lüksemburg'da, 1815 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, yaklaşık 100 kadar Yahudi yaşıyordu. Lüksemburg'da görülebilecek en eski Yahudi evleri, aslında 1276 yıllarına dayanan, çok eski dönemlere aitti. Daha sonraları orada görülebilecek en eski Yahudi yerleşimleri, 14.yüzyılın başlarındandır. Lüksemburglular, Yahudilere her ne kadar adil bir biçimde yaklaşmış olsalar da, o dönemde ülkede çıkan veba salgınından (Kara Ölüm) Yahudiler sorumlu tutulmuş ve tümünü ülkeden kovmuşlardı.

Ülkedeki kalıcı ve huzurlu Yahudi yerleşimi, Napoleon ordularının neredeyse tüm Avrupa'yı ele geçirmesinden sonra başlamıştı.

1823 yılından itibaren ülkenin başkenti Lüksemburg'da artık büyük bir cemaat haline geldiklerinden, büyük bir sinagog inşa edilmişti. 1843 yılında Samuel Hirsch hahambaşı görevini üstlenmişti. Yahudiler ülkenin sanayileşmesine ve ticaretinin gelişmesine ön ayak olmuşlardı. Yahudi cemaati giderek büyümekte ve zenginleşmekteydi.

1930'larda Almanya'dan akın eden Yahudi göçmenler, ülkeye yerleşmişlerdi. Yaklaşık 4000 Alman Yahudisi bu eski cemaate katılmıştı.

10 Mayıs 1940 tarihinde Naziler Lüksemburg'a girdiler. Bu tarihten kısa bir süre sonra, ülkede Nürnberg Kanunları yürürlüğe girdi. Yahudiler bu kanunlara uymaya zorunlu kıldılar. O dönemde ülkede yaşayan Yahudilerin birçoğu

oradan çeşitli şekillerde kaçmaya başladılar. Bunların çoğu Fransa'ya kaçıp, oradaki işbirlikçi Vichy hükümetinin Nazilerle birlikte çalışmasından ötürü tutuklanıp, ölüm kamplarına gönderildiler.

Sonuç olarak sadece 100 Yahudi, ülkenin eski Adalet Bakanı'nın sayesinde ülkeden salimen kaçabildiler. Eski bakan Victor Bodson, direnişçilerle birlikte ayarladığı bir yolla, söz konusu Yahudileri, Sauer Nehri'ni geçirterek kurtarmayı başardı.

O dönemin baş hahamı Rabi Dr. Robert Serebnik ve eşi Julie, Mart 1941 yılında Güney Fransa'ya kaçmayı başardı. Aynı ay içinde Adolf Eichmann ile karşılaşan baş haham, Eichmann'ın ona 11 gün içinde tüm Lüksemburg'un Yahudilerden temizleneceğini alayla söylediği gün, Rabi Serebnik tüm gücünü kullanarak 250'den fazla Yahudi'yi Lüksemburg'dan çıkarmayı başardı.

Serebnikler, yanlarındaki 61 diğer Yahudi göçmenle birlikte New York'a gitmeyi başardılar. Orada Manhattan Upper West Side bölgesinde "Ramat Oran" adında yeni bir cemaat kurdular.

Savaştan sonra birçok Yahudi yeniden Lüksemburg'a döndü. O devirde Avrupa'da sadece Lüksemburg hükümeti ve halkı, Yahudilerin oraya yeniden yerleşmesine ve kendilerine yeni bir sinagog inşa etmelerine izin verdi. Her türlü maddi ve manevi yardımı sağladılar. Lüksemburg'un küçük ve yorgun Yahudi cemaati giderek büyümeye ve gelişmeye başladı.

DÜNYAYI KURTARAN ADAM

Riva N. Essemi

Tanrı, insanı yarattığında başlangıçta sadece “Adam” vardı. Onun varlığı, insanlığın varoluşu anlamına geldiği gibi, onun yokluğu da insanlığın sonu demektir. Bu nedenle Talmud’da yazıldığı gibi her insan “**bu dünya benim için yaratıldı**” diye düşünmelidir. (Sanhédrin 4:5)

Ancak bu düşünce bizi, kibir ve diğerlerinden üstünlük düşüncesine itmemelidir. Hasidik bir deyişin dediği gibi “iki cebinizde iki düşünce bulunsun, bu dünya sizin için yaratıldı ama siz de toz ve topraktan geldiniz”.

Dünya benim için yaratıldı diye varsayalım öyleyse.. Ama ben kimim? Ben benim çünkü dünya benim için yaratıldı. Ben benim, sen de sensin. Ama eğer ben, ben olduğum için sen de sensen; sen de, ben, ben olduğum için sensen, ben ben değilim ve sen de sen değil.. Menahem Mendel (1787-1859) bu tekerlemeyi söylerken ne kadar zorlandı bilmiyorum ama ben çevirirken gerçekten zorlandım. Geri dönüp tekrar okuduğunuzda hala karışık geliyorsa size Hasidik bir rav olan Zuşa’dan bahsedebilirim. Aynı dönemlerde yaşamış olan bu rav öldükten sonra büyük yargı günü geldiğinde korkmak için önemli bir sebebi olduğunu söylerdi: “Ben olmamak”. Bana neden Avraham babamız gibi inançlı olmadığımı sorulursa, onun kadar güçlü bir iradeye sahip olmadığımı söylerim. Bana neden Moşe peygamber gibi liderlik etmediğimi sorulursa onun kadar karizmatik olmadığımı söylerim. Ama eğer bana neden Zuşa olmadın derlerse, o zaman verecek bir cevabım yok. Bu dünyaya gelme amacımız kendimiz olmaktır. Bu nedenle “ben” olmam, bu dünya için bir şeylerin değişmesi anlamına gelir. Eğer Tanrı, bedenime bir ruh vererek bu dünyada beni var ediyorsa, benim de bu dünya için verebileceklerim var demektir. Nasıl her birimizin farklı bir parmak izi varsa, bu dünyaya

verebileceklerimiz de sadece bize özeldir. Hillel Azeken’in sevdiğim bir sözü de yine bu düşünceyi vurgular: “Eğer ben kendim için değilsem, kim benim içindir? Eğer ben sadece kendim içinsem, ben kimim? “Pirke Avot (1:14). “Ben” olarak bu dünyada nasıl yaşayabilirim sorusunun bir Yahudi için cevabı “Tora”dır. Tora, bizlere yaşamı anlamlandırmak için verilen bir kılavuzdur. “Hükümlerimi ve kanunlarımı gözetmelisiniz, zira insan sadece onları uygulaması sayesinde gerçekten yaşayabilir “(Vayikra 18:5). Daat Mikra’da bu pasuğun açıklamasını şöyle yapmaktadır: “Putperest ulusların yaşamına benzerseniz, hırsızlık, cinayet ve cinsel ahlaksızlık üzerine kurulu bir hayat inşa ederseniz manevi olarak kendinizi öldürmüş sayılırsınız”. Ramban, Tora’nın hüküm ve kanunlarının “sosyal emirler” olduğunun altını çizerek, toplumsal düzenin temel taşları olan bu kuralların uygulanmaması durumunda toplumun kendini öldürdüğünü, huzur ve istikrarın zarar göreceğini belirtir.

“**Tüm mitsvalar yaşam için verilmiştir.**” (Talmud Yoma 85b) Ölümle mitsvayı ihlal etme arasında tercih yapılması gerektiğinde (detaylarına yer verme imkanım olmasa da üç günah hariç: putperestlik, cinsel ahlaksızlık ve cinayet) mitsvanın ihlali tercih edilmelidir. Bu prensip, yaşamın başlı başına bir değer olduğunu değil, sadece gelecek dünyaya hak kazanmak için daha çok fırsat olduğunu ortaya koymaktadır. Hahamlarımızın dediği gibi “bir Şabatı ihlal etmek bizi ölümden kurtaracaksa, birçok Şabatı yerine getirebilmek için fırsat yaratacaktır.”

İnsan ne kadar uzun yaşarsa yaşasın, bu dünyadaki varlığı sona erecektir. Oysa gerçek yaşam gelecek dünyadadır. Bu dünyadaki yaşam da gerçek ve mistik amaçlara uygun kullanıldığı, gelecek

dünyaya bir koridor oluşturduğu ölçüde değerlidir.

Yaşamın bir başka kişi tarafından yok edilmesi, hem bu dünyanın hem de gelecek dünyanın yok edilmesi anlamına gelir. Tam tersi söz konusu olduğunda da **Bir kişiyi kurtaran bir dünyayı kurtarır.** (Sanhédrin 5:5). Eğer sadece ben, ben olabilirsem, benim hayatımı kurtaran dünyayı kurtarmış gibi sayılır.

19 Ağustos 1953’te İsrail Meclisi Knesset’in aldığı bir kararla, Yad Vaşem Holokost müzesi tarafından **dünyayı kurtaran adamların** araştırılması, yaptıklarının incelenmesi ve kahramanlıklarının anlatılması için çalışmalar başlatılmıştır. 1962’de başlatılan, Naziler tarafından Holokost’a maruz kalan Yahudileri kurtaran gayri-Yahudilere verilen Uluslararası Dürüstler onursal unvanına layık olan ilk Müslüman, Selahattin Ülkümen’dir. Ödülünü 1989 yılında aldıktan kısa bir süre sonra 1993 yılında Schindler’in Listesi adıyla Steven Spielberg tarafından kitaptan beyaz perdeye uyarlanan filmde, Oscar Schindler, uluslararası arenada dünyayı kurtaran adam olarak tanınmaya başlamıştı.

Aslında her birimizin dünyasında da bu kişiler mevcuttur. Bu yazıyı yazmamdaki ilham kaynağı, birkaç aydır çalıştığım Yeruşalayim Şaarey Tsedek hastanesinde din, dil, ırk ayrımı yapmadan dünyayı kurtaran yaşam savaşçılarıdır. Her birimizin hayatında bir gülümsememizle, bir telefonumuzla, karşılıksız bir yardımla hayatını kurtaracağımız insanlar da mevcuttur. **Bazen çabamızı önemsemeyip “dünyayı mı kurtaracaksın?” diyenlere aldırmadan “ben” olarak yaşamayı becerebilmemiz, Tanrı’nın bizlere özel olarak verdiği misyonu yerine getirmek ve dünyayı kurtaran adam olmak dileğiyle...**

ASİT BAZ DENGESİ

Kubilay Kos

Gerçekten sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için insan kanının sürekli hafif bazik (alkali) olması gerekmektedir. Sağlıklı, bazik bir kana (yaklaşık pH 7.35) sahip olmak için doğru beslenmek gerekir. Kan bazik olduğunda optimum etkinlikte çalışır, toksinleri düzgün bir biçimde atar, besin maddelerini emer ve hücrelere oksijen ve enerji taşır. Asidik olduğunda ise fazla kilolara, erken yaşlanmaya, enfeksiyonlara ve dejeneratif hastalıklara neden olur.

Ne var ki bol şekerli yeme alışkanlığı, işlenmiş yiyecekler, yapay tatlandırıcılar, aşırı kafein, bilinçsiz ilaç kullanımı ve kötü sindirilmiş hayvani proteinler kanın asiditesini artırıyor. Günümüzde sık rastlanan yetersiz mide asidi ve sindirim enzimlerinin eksikliğinden kaynaklanan sindirim bozuklukları asidik bir kanla dolaşmamıza neden oluyor (ÖNEMLİ NOT: Yanma, ekşime gibi yetersiz mide asidi semptomlarıyla fazla mide asidi semptomları aynıdır. Ancak tüm bu semptomlar fazla asidite diye düşünülür – ne yazık ki pek çok doktor da böyle düşünür – ve insanlar antiasit alırlar ve eğer yetersiz mide asiditesi varsa sorunu daha da derinleştirirler. Böyle şikayetler sıklıkla yaşanıyorsa MUTLAKA gerekli testlerin yapılması ve gerçek nedenin bulunması gerekmektedir). Bunun sonucunda kırmızı kan hücreleri hücrelere yeterli derecede oksijen ve besin sağlayamaz duruma geliyor. Vücudunuz minerallere ihtiyaç duymaya başlıyor ve bunları diğer bölümlerden elde etmeye çalışıyor. Dişleriniz çürümeye, kemikleriniz erimeye başlıyor çünkü asidite belli bir sınırı geçerse ölüm gerçekleşeceğinden vücut bunu engellemek için kemiklerden kalsiyumu çekiyor ve denge sağlamaya çalışıyor. Enerjiniz düşüyor. Düşük enerji ve mineral eksikliği viral enfeksiyonlar ve mantarlar için sizi hedef yapıyor. Asidik kan damarlara daha fazla zarar veriyor, damarlarda oluşan hasar kolesterol tarafından onarılıyor. Çok fazla hasar, çok fazla kolesterol ve damarın tıkanmasına yol açıyor ve konvansiyonel tıp bu durumdan kolesterolü sorumlu tutarak çözüm olarak kolesterol ilaçlarını

öneriyor. Halbuki buna neden olan gerçek etmenler yerinde durduğundan kolesterol ilaçlarına bağımlı duruma geliyorsunuz

Resim: yapalimsuisi.wordpress.com

Stres de ne yazık ki asit üretiyor. Halihazırda asit yapan bir yeme alışkanlığına stresi de ekleyince vücudun bütün kimyasal dengesi bozuluyor.

İlaçlar da, her ne kadar iyileşmek için alsak da, kanın asiditesini artırıyor ve minerallerle diğer besin maddelerinin emilimini düşürüyor. Asidik kan ayrıca vücudun hasarlı hücreleri onarma, ağır metalleri atma yeteneğini azaltıyor ve hatta tümör hücrelerinin oluşmasını kolaylaştırıyor. İlaçlar iyileştirmiyor sadece yeni bir dengesizlik yaratıyor. Oysa gerçek iyileşme denge ile mümkündür.

Kendi aktif bileşenlerinin yanı sıra pek çok ilaç, kafein ve aspartam da içerir ki bu iki madde de yüksek oranda asit üretir. Aspartam, beyindeki kimyasal dengeyi davranışları bozacak oranda değiştirir; depresyona, menstrual düzensizliklere, kabızlığa, baş ağrılarına ve yorgunluk haline neden olur.

Yalnızca yiyip içtiklerinize dikkat edip, güneş ışığını, sporu, temiz havayı ve güzel bir gece uykusunu hayatınıza soktuğunuzda kaybettiğiniz sağlığınıza kavuşabilirsiniz. Önemli olan kendi iç ekosisteminizi dengede tutmaktır. Fermente yiyecek ve içecekler bunda en önemli rolü oynar. Yine ne yersek yiyelim her öğünün yüzde sekseninin sebzelerden oluşması gerekiyor. Özellikle pişmemiş, yeşil sebzeler çok önemli. Bununla birlikte her öğünde en

fazla midemizin yüzde seksenini doldurmak, yüzde yirmiyi sindirim için boş bırakmak gerekli. Yemekleri yerken kesinlikle, SU DAHİL hiçbir içecek içmemek çok önemli çünkü yemekle birlikte içtiğimiz su sindirim için gerekli enzimleri yıkıyor ve seyreltiyor, bu durumda sindirim uzuyor, pek çok asit üreten yan ürün ortaya çıkıyor. Kırmızı eti kontrollü tüketmek ve kırmızı et yerken pilav, patates gibi nişastalı besinleri almamak buna karşın bol sebze yemek, etin çabuk sindirilmesini sağlayacak, asiditeyi çok artırmayacaktır. Kırmızı etin sindirimi zaten uzun sürer, nişastalı besinlerle karıştırırsak mide asidinin etkisini azaltmış ve bu sindirimi daha da zorlaştırmış oluruz.

Basit önlemlerle ve ilaç kullanımında daha bilinçli davranarak sağlıklı, bazik bir kana sahip olabiliriz. Bu da genel sağlık durumumuzu fark edilir derecede geliştirecek, yaşam enerjimizi artıracaktır.

Aşağıdaki tabloda bazı asit ve bazların ph oranlarıyla yiyeceklerin asiditeye etkileri yer almaktadır

14.0	Sodium Hidroxit: Baz
13.0	Çamaşır suyu
11.0	Amonyak
10.5	Magnezyum sütü
8.3	Yemek sodası
7.4	İnsan kanı
7.0	Saf su: Nötr
6.6	Süt: Asid
4.5	Domates
4.0	Şarap ve Bira
3.0	Elma
2.2	Sirke
2.0	Limon suyu
1.0	Pil asidi
0.0	Hidroklorik asid

Asidite artıran yiyecekler

Makarna
Mısır gevreği
Pirinç
Çavdar ekmeği
Beyaz ekmek
Süt
Mercimek
Et

HAYAT GÜZELDİR Mati Turyel

ASİT BAZ DENGESİ Kubilay Kos

Asiditeyi aşırı artıran yiyecekler

- Şeker
- Gazlı içecekler
- Parmesan, gouda ve işlenmiş yumuşak peynirler
- Yulaf ezmesi
- Tam buğday ekmeği
- Yer fıstığı
- Ceviz
- Salam
- Sosis
- Tavuk
- Morina balığı
- Ringa balığı
- Alabalık
- Yumurta

Bazikleştirici yiyecekler

- Kayısı
- Kiwi
- Kiraz, vişne
- Muz
- Çilek
- Şeftali
- Portakal
- Limon suyu
- Armut
- Ananas
- Elma ve elma sirkesi
- Karpuz
- Kereviz
- Havuç
- Kabak
- Karnıbahar
- Brokoli
- Yeşil biber
- Salatalık
- Domates
- Patlıcan
- Marul
- Yeşil fasulye
- Soğan
- Mantar
- Maden suyu

Çok-bazikleştirici yiyecekler

- İspanak
- Kuru üzüm
- Hurma

Not: Tüm meyve ve sebzeler işlenmeden tüketildiğinde bazikleştiricidir.

Yedi yıl önce İsrail'e Aliya yaptığım zamanlarda beni nelerin beklediğini bilmiyordum. Bildiğim tek şey aidiyet duygumun çok fazlası ile zarar gördüğüydü. Artık kendimi doğup büyüdüğüm ve yaşadığım ülkeye ait hissetmiyordum. Öyle ki ülke içinde aynı dili konuşan bir yabancı gibiydim. Anlamlandırma yeteneğimin eridiğini hissediyordum. Ümitsizliğe kapılmış, çıkışı arıyordum. Ülkenin durumu malumdu, benim de işim yoktu, umudum yoktu. Karabasan günlerdi. İşte öyle bir ruh hali içinde İsrail'e Aliya yapma kararını aldım, pek çok Aliya yapan gibi.

Dediğim gibi hayatın bana neler sunacağını bilmiyordum. Geldim, merkez klitaya gittim ve bir süre sonra ulpan başladı. Daha önce Polonya'da uluslararası Erasmus öğrencisi olarak çok uluslu sınıflara alışkındım. Ancak bu sefer farklıydı. Sınıf arkadaşlarımdan neredeyse tamamı Yahudi'ydi. İtiraf etmeliyim bu kadar çok Yahudi'yi bir tek düşün, Bar Mitzva gibi etkinliklerde bir arada görürdüm. Hepsi de Türk Yahudi'si olurdu. Uluslararası Yahudi Cemaati kavramını ilk defa ulpanda gördüm. Fransızlar çoğunluk olmak üzere, malum Raanana için küçük Paris de diyebilirsiniz, pek çok ülkeden insan sınıfta toplandı. Orada tanıdığım bazı arkadaşlarımla halen temas halindeyim. Sosyal medyayı bu yüzden seviyorum. Sosyal medya sayesinde onlarla halen görüşebiliyorum. Bu arkadaşlarımdan bir aile ile özellikle daha yakımdır. Gerek evimin onların hemen köşesinde olmasından gerekse beni gerçekten seven, anlayan, bana her konuda destek veren nişanlımın bu ailenin bir üyesi olmasından dolayı. Kendisi hayata olan inancımı ve isteğimi sevgisiyle arttırdı. Bu yüzden Tanrı'ya ve bu ülkeye olan sevgim de arttı. Bu ülkedeki hayatım sadece ev-iş arasıyken onun sayesinde daha da güzelleşti, renklendi. Ve bu ilişki güzel ve mutlu bir sona doğru gidiyor. Türkiye'den gelen o pesimist, gelecekte korkan Mati ile bu satırları yazan Mati arasında dağlar kadar fark var. Bu Mati mutlu ve geleceğe umutla bakıyor.

Bu yazı çok uzun olmayacak; hatta sevgili editörümüz Hay Eytan Cohen Yanarocak'ın bize tanıdığı kelime sınırının yarısını bile doldurmayacak. Çünkü düşün hazırlıkları ile ilgilenmem gerekiyor.

Son olarak yine de sizlere söylemek istediğim bir şey var. Eğer yolun başındaysanız bu ülke size birkaç beden büyükmüş gibi görünebilir ve maalesef öyledir de. Korkmayın ve yılmayın, sonuna kadar istemekten vazgeçmeyin, bu ülkeyi üzerinize oturtuncaya kadar yılmayın. Eğer buraya kalıcı olarak gelmeyi düşünmüşseniz, buranın zorluklarını göze almışsanız, hiç kimsenin ve hiçbir şeyin sizi yıldırmasına izin vermeyin. Buraya çok genç yaşta (henüz 16 yaşında) tek başına gelmiş olan bir halam var. Onların yaşadığı koşulları öğrenmek isterseniz, Tel Aviv Üniversitesi bünyesinde Rabin Müzesi var. Gidin ve görün. İnanın bana halinize şükredeceksiniz. Ve sakın unutmayın, sabrınızın karşılığını alacaksınız.

ŞLOMO YAHİNİ 100 YAŞINDA!

Uzun yıllar Yehud Şubemizin Başkanlığını yapmış ve aynı şubenin Onursal Başkanı Şlomo Yahini'nin 100. Yıl yaş kutlamasına Yönetim Kurulu üyelerimiz ile Yehud Şubemiz mensupları ve aile bireyleri katıldı.

İsrail'deki Türkiyeliler Birliğinin Yehud Şubesinin efsanevi Onursal Başkanı Şlomo Yahini'nin 80 ve 90. Yıllarını kutlamıştık ama bu kez hepimiz daha bir duygulandık. Yehud Şubemizin ufak fakat müze nitelikli lokalinde kalabalık bir grup olarak Şlomo'nun gelmesini bekledik. Az sonra, Şlomo, yürümesine destek olan gerecine dayanarak kapıda belirince kendimizi alkışlamaktan alamadık. Yerine oturduktan sonra Şlomo'nun kızı babasına hitaben salonda bulunanların bu mutlu günde onu kutlamak için geldiklerini söyledi ve başta Türkiyeliler Birliği mensupları olmak üzere tüm katılanlara teşekkür etti.

Birliğimiz Başkanı Zali de Toledo, Şlomo Yahini'ye yanaşarak, gerek Birliğimiz için, gerekse İsrail'deki Türkiyeliler toplumu için bütün yaptıklarını çok takdir ettiğini, çalışmalarını için kendisine şükran borcumuz olduğunu söyledi ve sağlıklı daha nice yıldönümleri dileyerek kendisine önce bir buket çiçek, sonra da

Türkiyeliler Birliğinin bir takdir plaketini sundu.

Ardından, kızı babasının yaşamını özetleyen yazısını okurken sık sık nemlenen gözlerini gizleyemedi.

Birliğimizin bir önceki başkanı Momo Uzsınay da söz alarak, Türkiyeliler Birliğinin geçmiş başkanlarından Niso Kaneti ile Moreno Margunato ve Denetim Kurulu Başkanı Selim Salti'nin bu kutlamada hazır bulunmalarının, kendisinin ne kadar takdir edildiğini gösterdiğini söyledi.

Yine eski başkanlardan Niso Kaneti, eski başkanları yad ettikten sonra hazır bulunan başkanları göstererek Şlomo'nun herkesin gönlünde yer aldığını söyledi. Hazırlanan bir TV ekranında gösterilen Şlomo'nun yaşamından kesitler ilgi ile izlendi.

Yehud Şubesi üyelerinden ve Şlomo'nun yakın dostu Sara'nın güzel sesiyle okuduğu İbranice ve Ladino şarkılar da bu kutlamaya renk kattı.

Ve nihayet Şlomo Yahini fazla zorlanmadan ayağa kalktı, bütün katılanlara teşekkür ettikten sonra Yehud Şubesi için yaptıklarını ve hayatında başarıyla sonlandırdığı bir kaç çalışmasını hatırlattı. Şlomo uzun uzun alkışlandı.

Konuklardan birinin "Senin gibi 100 yaşına gelmek için ne yapmak gerek?" diye sormasına Şlomo Yahini tek kelime ile cevap verdi: "Çalışmak!"

■Nesim Güveniş

OVİ OKTAY RODİTİ GÜLERŞEN BAŞKAN ADAYLIĞINI AÇIKLADI

İsrail'deki Türkiyeliler Birliği seçimlerine bir aydan az bir zaman kaldı Üç yıllık dönemin tamamlanmasından sonra Danışmanlar Kurulu (Moatsa) üyelerinin seçileceği seçimler **21 Ocak Pazar** günü gerçekleşecek.

İsrail'e geçtiğimiz yıl içinde Türkiye'den gerçekleşen göçün önemli sayıda artması ve 2018 yılında daha da kapsamlı bir alıyanın beklenmesi nedeni ile İsrail'deki Türkiyeliler Birliği seçimlerinin önemi daha da arttı. 60 yıllık bir geçmişi olan birliğin yeni genç bir kadro ile görevi devralması bekleniyor. Başkanlığa birlik içinde ve diğer kurumlarda yaptığı çalışmalar ile dikkati çeken Ovi Roditi Gülerşen adaylığını koymuş bulunuyor.

Gülerşen genç bir ekibin yanı sıra deneyimli bir danışman kadrosuna ve yeni olelere de yer verilecek yönetimin başarılı olacağına ve her açıdan birliğin imajını yenileyeceğine inandığını bildirdi.

İsrail'i büyük bir mozaik gibi algıladığını bu mozaiki birleştirirken sorumluluğunun ve her bireyin öneminin farkında olduğunu, en büyük hedefinin sahada daha aktif bir ekip halinde çalışarak aynı kültürü paylaştığımız insanların yanısıra İsrail içindeki geniş topluma da birliğimizi en iyi şekilde tanıtmak olduğunu söyledi.

Bilindiği üzere Zali De Toledo başkanlığındaki yönetim iki dönem, altı yıldır bu görevi yerine getirmekteydi.

ÖLÜMSÜZLÜK

Bondi Çakım

"Bilim insanları ve düşünürler arasında sayıları giderek artan bir grup bu günlerde artık daha açık konuşarak, modern bilimin öncü gelişmelerinin ölümü yeneceğinden ve insanlara sonsuz gençlik bahşedeceğinden bahsediyor."

"Google 2013 yılında "ölümü çözmeyi" hedefleyen Calico isimli küçük bir şirket kurdu."

"Kimi uzmanlar 2200, kimileriye 2100 yılında insanların ölümü yeneceğine inanıyor."

"Daha doğru ifade etmek gerekirse, ölümsüz olmayacağız ama ecelimizle de ölmeyeceğiz."

Tüm bu satırlar Türkiye dahil birçok ülkede aylarca "best seller" olarak listebaşı kalan Yuval Noah Harari'nin "Homo Deus" kitabından. Sayfa 35-37.

İnanıyorum ki bu kitabı ve yazarın diğer kitabı "Sapiens"i büyük bir zevk ve ilgiyle okuyan birçoğumuz, kitapta ileri sürülen bu ve benzeri çok iddiayı biraz da şüpheyile karşılamışızdır. Ölümsüzlük mü ? Yok artık!..... Acaba?

Sequia ağacını tanır mısınız? Hayır ben de tanımam. Özelliği nanokristal selülozdan oluşması. Elyafı çelikten 10 misli güçlü. Doğanın üç milyar senede oluşturduğu en güçlü bitki. Bilim adamları doğanın bu üstün gücünü insanlığın istifadesine sunmak istediler. Ancak bu ağaçların kesilmesi çevrecilik açısından kabul edilemeyeceği için, ayrıca Ebay, Amazon veya Alibaba gibi artık her şeyimizi temin eden sitelerde de satılmadığı için, kaynak arayışına geçildi ve bulundu da. Nerede mi? Kağıt sanayiinin, nasıl kurtulacağını bir türlü bulamadığı bir sanayi atığında.

Sadece Avrupa'da yılda 11 milyon ton artık olarak elde edilen ve nereye atılacağı çevre açısından sorun yaratan kağıt sanayii tortuları bir altın madeni oldu geliştirilen bir süreç sayesinde. Bu süper elyaf şimdilerde bu kıymetli artıkları doğru şekilde işlemeyi geliştiren İsrail ve İsveç'te bir işbirliği çerçevesinde üretiliyor.

Sequia ağacını tanımayanlarımız ve kedi beslemeyenlerimiz (yine benim gibi), herhalde kedi piresini de tanımıyordur. Bu böceğin özelliği de kendi yüksekliğinin 100 misli (sıfır yanlışı yok, yazıyla yüz misli!) bir yüksekliğe sıçrayabilmesi. Nedeni, bünyesindeki resilin isimli protein; dünyanın en elastik kauçuğu. Hiç enerji tüketmiyor.

Sıkıştırıp sonra da salıverdiğinizde aynen önceki durumuna dönüşüyor. Bilim adamları bu proteinin çok faydalı amaçlar için kullanılabileceğini keşfettiler keşfetmesine de ufak bir sorunu çözmeleri gerekiyordu yine de. Pire bu; çok sıçradığı için yakalanması pek zor! Çare: Binbir güçlükle birkaç tanesini yakalayıp DNA'larına sahip olmak. Sonrasında bir bitkiyi (bitki zıplamaz, yerinde durur!) klonlayıp, o bitkileri uygun şartlarda yetiştirmek.

Bu, günümüzde yapılıyor ve ürün, ticari amaçların ötesinde değişik vücut implantlarında başarıyla kullanılıyor. Bu da doğanın insanlığa böcek dünyasından bir hediyesi.

Gelelim üçüncü buluşumuza:

İnsanların geliştirmiş olduğu bir sistem olan "vücut implantlarının gerçekleştirilmesi" ile doğa arasında çok temel bir fark var. Biz insanlar implantları yerleştirmek için yapıştırma veya vidalama gibi işlemlere muhtaçken, doğanın bu tip gereksinimleri yok. Doğada maddeler birbirini tanıyor ve kendi kendilerine monte ediliyorlar.

Bütün canlı hücrelerin bir DNA'sı var ve bunlar birbirini tanıyabiliyorlar. İşte burada devreye vücudumuzda sudan sonra en yüksek orana sahip bir biomateriyel olan kolagen giriyor. İmplantlar için çok önemli bir madde. Bunun kaynağı da sorunlu. Ölü insanlarda veya ölü domuz ve ineklerde bulunabiliyor. Tabii doğal olarak da kalitesi düşük bir kaynak bu.

Bulunan çare: Vücudumuzda kolagen yapımından sorumlu 5 tane geni alıp bunları tütün fidanlarına klonlamak. Ve bu tütün fidanları 50-75 gün arasında yepyeni, sıfır kilometre kolagen üretiyorlar. Bu özel tütünün yaprakları özel bir işlemle eziliyor, elde edilen kolagen saflaştırılıyor ve implantlarda kullanılmaya hazır hale getiriliyor. Bu konudaki işbirliği de İrlanda ile yapılıyor. Bahsi geçen kolagene, nano kristalin selüloz ve ayrıca kedi piresi/ tütün yaprağından elde edilen resilin de eklendiğinde kemik implantları veya dünyanın en sağlam, en ileri suni kalpleri yapılıyor. Bu kalpler bir vericinin kalbinden çok daha dayanıklı.

Tüm bu teknolojik ilerlemeler bir "organ yedek parçası" üretimine doğru gitmiyor mu sizce de? Diğer bir deyişle ölümsüzlüğe?

Tüh, az alsın belirtmeyi unuttuyordum; bahsi geçen bu her üç devrim niteliğindeki teknolojik gelişmenin adresi aynı: İsrail'in başkenti Kudüs'teki İbrani Üniversitesi.

Resim: Sarah Westal

İTALYA BİSİKLET TURU YERUŞALAYİM'DEN START ALIYOR

Bir önceki spor köşemde Türk sporcu Ahmet Örken'in bir ilki gerçekleştirerek, uluslararası bisiklet takımına katılan ilk Türk bisikletçi olduğunu yazmıştım. Örken'in, İsrail'in Israel Cycling Academy takımına katılarak, gelecek sene 101.si koşulacak Giro d'Italia bisiklet turunda yarışacak olan ilk Türk bisikletçi olma şansını yakaladığından bahsetmiştim. Ancak son dönemde yaşanan gelişmeler neticesinde Ahmet Örken'in İsrail'de kalmayarak Türkiye'de başka bir takımla anlaştığı haberi geldi.

Bu haberden yola çıkarak, bisiklet sporuyla ilgilenmeyenler için kısaca Giro d'Italia, yani İtalya Bisiklet Turu, ile ilgili bazı bilgileri paylaşmak istiyorum:

İtalya Bisiklet Turu, pembe kağıda basılmasıyla ünlü İtalyan spor gazetesi La Gazzetta della Sport'u pazarlama çalışmaları kapsamında ilk kez Mayıs 1909'da düzenlendi.

Giro d'Italia'ya 1960 yılından beri, her yıl farklı yerlerde start verildi. Çok sık olmamakla beraber kimi seneler, toplamda 12 kez, İtalya dışında Avusturya, Belçika, Fransa, Kuzey İrlanda, Yunanistan'da da başlangıç turları düzenlendi. Bu yazıya vesile olan haber şöyle: 101. Giro d'Italia, organizasyon tarihinde 13. kez İtalya dışında ve ilk kez Avrupa dışında başlayacak. İtalyanların deyimiyle "Grande Partenza" (Büyük Başlangıç) Yerusalayim'de 4 Mayıs 2018 tarihinde gerçekleşecek. Dünyanın önde gelen bisikletçileri, ilk 3 gün, sırasıyla, Yerusalayim, Hayfa-Tel Aviv, Beer Şeva- Eilat rotasında yarışacaklar.

Geleneksel olarak üç hafta süren İtalya Bisiklet Turu'nu kazanmak için, bir bisikletçinin 3 hafta sonunda en kısa süreyi elde etmesi gerekiyor. Yani, bir bisikletçinin hiç etap birinciliği elde etmemesine rağmen, toplam zamanla "Genel Kazanan" olabilme imkanı bulunuyor.

Son yıllarda, televizyon kanalları

aracılığıyla, Giro d'Italia'yı 174 ülkeden 800 milyona yakın kişi canlı izliyor.

Yarışma sırasında genel klasman liderliğini sürdüren bisikletçi, turun geleneksel sponsoru olan La Gazette della Sport'un basıldığı kağıt rengi olan "pembe" formayı üzerinde taşıyor.

100 yıl boyunca her yıl aralıksız devam eden bisiklet turu, sadece iki kez kesintiye uğradı: 1. Dünya Savaşı ve 2. Dünya Savaşı zamanında.

Bir bisikletçinin, gün etabı sonunda tükettiği ortalama enerji 6000 kalori

motivasyonunu olumsuz etkileyeceğini düşünen organizatörler, Binda'dan bir daha yarış kazanmamasını rica ettiler ve kendisine 22bin İtalyan lirası rüşvet önerdiler. Binda bu parayı kabul etmedi ancak bu olaydan sonra hiç bir yarış kazanmadı.

İtalya Bisiklet Turu'nda en çok İtalyan bisikletçiler zafere ulaştılar. İtalyanların ardından Belçikalı ve Fransız bisikletçiler birincilik kürsüsüne çıkan sporcular oldular. Tek istisna, 1988 yılında 7-eleven takımıyla yarışan

Andrew Hamsten, Tur'da birinci olan ilk ve tek Amerikalı bisikletçi oldu.

Giro d'Italia her yıl farklı güzergahlarda düzenlenir; En zorluları, Alp ve Apenin dağlarından geçen etaplardır. 1988 yılında bisikletçiler bazı günler kar yağışı altında yarışmak zorunda kalmışlar.

"Grand Tours" olarak bilinen iki bisiklet turundan, hem Giro d'Italia'da hem de Tour de France'ta sadece on iki

kez aynı bisikletçi aynı yıl içinde zafere ulaşmayı başarabilmiştir. Bu başarıyı gösteren, 100 senelik Grand Tour tarihinde, sadece 7 isimdir: Fausto Coppi (1949-1952), Jacques Anquetil (1964), Eddy Merckx (1970-1972-1974), Bernard Hinault (1982-1985), Stephen Roche (1987), Miguel Indurain (1992-1993), Marco Pantani (1998)

4 Mayıs 2018 günü Giro d'Italia için tarihi bir başlangıç: Dünyaca ünlü bu bisiklet sporu organizasyonu ilk kez Avrupa dışına çıkarak, İsrail'de start alacak. Bu yılki organizasyonun mottosu "Yeni bir tarih için Yerusalayim'den Roma'ya." Bu yıl sporcular 21 etapta toplam 3546.2 km bisiklet kullanacaklar ve 44 bin metre tırmanış gerçekleştirecekler.

Yerusalayim'deki ilk etaba Yad Vashem Müzesi, "Hasidi Umot Baolam" (Uluslararası Dürüstler) bahçesinde adına ağacı bulunan İtalyan bisikletçi Gino Bartali'nin hatırasına, "Bartali Etabı" adı verildi.

Resim: sport.sky.it

cıvarı. Tur boyunca bisikletçiler günde 7000 kalori elde edebilecekleri özel diyet programlarıyla besleniyorlar.

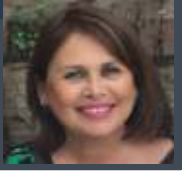
İtalya Bisiklet Turu'nun en çok takip edildiği sosyal medya ağı Twitter. 621 bin takipçi, tur boyunca hergün 15-20 bin arası tweet paylaşıyorlar.

Önemli bir spor müsabakası olduğundan dolayı, bisikletçiler ilginç yollarla yarış sürdürme çabası içine girebiliyorlar. Örneğin, 1922 yılında, tekerleğiyle problem yaşayan bisikletçi Giovanni Brunero, takım arkadaşından "ödünç" aldığı tekerlek ile yarış tamamlamış, fakat kural gereği 25 dakikası kesilmişti. Bu zaman cezasına rağmen, o sene Brunero turu şampiyon tamamlamıştı. Günümüzde kurallara aykırı durumlarda daha katı cezalar uygulanabiliyor.

İtalyan bisikletçi Alfredo Binda'nın adından sıkça bahsedildiği 1920'li yıllarda, organizasyonda ilginç bir skandal yaşandı: 1929 yılında üst üste sekiz etabı birincilikle tamamlamasının ardından, diğer bisikletçilerin

MARC CHAGALL VE HATIRLATTIKLARI

Suzi Sabaner

Yaşam kaçınılmaz olarak sona doğru gidiyorsa, o zaman yaşadığımız sürece onu kendi sevgi ve umut renklerimizle boyamalıyız.

Marc Chagall

Tel- Aviv’de Marc Chagall’ın sergisine doğru yürürken gözümün önüne çok sevdiğim iki eseri geldi. Damların üstündeki yeşil yüzlü kemancı ve bir eliyle havada uçurduğu pembe elbiseli aşkı Bella. Ziyaret ettiğim sergide bu resimler yoktu ama litografilerden oluşan eserleri çok etkiledi, tıpkı sanatçının müthiş yaşam hikayesi gibi. Moishe Segal adıyla Belarus’a* bağlı Vitebsk adlı küçük bir kasabada fakir ve dindar Yahudi bir ailenin çocuğu olarak hayata başlayıp, Fransa’nın en saygın sanatçılarından biri olarak bitirdiği yaşam serüveni... İki savaşa tanık olup, önce doğduğu yeri terk etmesi ve daha sonra çok sevdiği Fransa’dan Naziler yüzünden kaçmak zorunda kaldığı zamanlarda muhteşem eserler yaratmaya devam etmesi Flow (Akış) teorisini hatırlattı.

Pozitif Psikoloji’nin kurucularından Mihaly Csikszentmihalyi ‘ye göre “akış hali” deneyimleyen insanlar daha yaratıcı, verimli ve mutlu oluyorlar. Binlerce kişiyle söyleşerek yapılan araştırmalara göre, yapılan herhangi bir işe, aktiviteye, hobiyeye, spora tamamen yoğunlaşabilen insanların diğer insanlara oranla daha güçlü ve mutlu oldukları gözlemlendi. Akış halinde iken, dışarıda olan bitenin önemi kalmıyor, yoğun bir sevinç ve kendinden geçme hissedilirken zaman kavramı önemini yitiriyor. Bunları deneyimleyebilenler genelde güçlerini dış kaynaklardan (ödül, iltifat gibi) değil de içsel kaynaklarından alan insanlar. Başka bir deyişle, yaptıkları işi kendilerine coşku, keyif ve mutluluk verdiği için yapan ve başkalarının değerlendirmelerine önem vermeyen insanlar daha çok akış halinde oluyor. Yaptığımız işin ne canımızın sıkılabileceği kadar kolay, ne de bizde kaygı yaratabilecek kadar zor olması, yani akması gerekiyor. Bunları yapabilmek için çok yüksek bir gelir seviyesi gerekmediği gibi, yaşadığımız herhangi bir yerde de yapılabilir. Chagall yaşadığı her ülkede sanatına

devam edebildi, hatta Amerika’ya kaçmak zorunda olduğu zaman başka sanat dalları ile de ilgilenerek sahne dekoru ve vitray yapmaya başladı. Zor zamanlarına, özlem ve hüznüne rağmen masalımsı, mistik, renkli ve neşeli eserler vermeye devam etti. Damdaki kemancı müzikalinin ismine ilham olan Yeşil Yüzlü Kemancı eserinde doğduğu yere derin bir özlem duyduğu hissedilirken aynı zamanda hayal gücü ve çarpıcı renkleriyle hüznü neşeye dönüştürüyor.

Kemancı’dan söz etmişken bu konuyla ilgili bir anımı hatırladım. Geçtiğimiz yıl İstanbul’da dünyaca tanınmış keman virtüözü Hilary Hahn sahnede müthiş performansıyla büyülerken, ön sırada oturan bir dinleyicinin telefonu en yüksek seviyede volümlü çalmaya başladı. Dikkatimizi sahne yerine sesin geldiği yere verdik. Hilary ise sanki duymuyormuş gibi

kendinden geçmiş bir halde çalmaya devam etti. O sırada akış hali bu olsa gerek diye düşünmüştüm. Terezin toplama kampı ortamında beste yapabilen sanatçıları düşününce Hilary’nin çalmaya devam edebilmesine şaşırmamalıydım aslında.

Sevdiğimiz bir aktivite (tırmanış gibi) veya iş, sanat ve spor dalı varsa eğer, onu akış halinde yapabiliyor muyuz? Eğer henüz neye tutkunuz olduğunu bilmiyorsanız, inanın keşfetmeye değer. Göçmenler genelde yeni ülkelerinde etraflarına büyük bir merak ve çocuğumsu saf gözlerle bakarlar. Yeni yaşamaya başladığım Tel Aviv’de hüzün ve özlem hissettiğim zamanlarda fotoğraf makinemle dışarıya çıkıp doğayı, insanları ve hayvanları gözlemlerken içimi tarif etmesi çok zor, sevinç ve coşkudan daha güçlü bir duygu kaplıyor. O anlarda her şeyi unutup dikkatimi tamamen etrafıma veriyorum ve başka türlü görmeye başlıyorum. Sanki başka bir realiteye giriyorum. En güzel fotoğraflar da işte o zaman çıkıyor.

Tüm kişisel sorunlarımıza ve dünyayı delilerin yönettiği bu ortama rağmen ayakta kalabilmemiz ve yaşam kalitemizi artırabilmemiz için kendimize yollar bulmalıyız : Bakış açımızı değiştirmek, mizah yeteneğimizi kullanmak, minnettarlık listeleri yapmak ve akış hali deneyimlemek bu yollardan sadece birkaç tanesi. Hepimizde var olan içsel kaynaklardan yararlanmalıyız. Chagall olmamız gerekmiyor, yeter ki acılarımızı, problemlerimizi bir şekilde dönüştürebilelim ve onun da belirttiği gibi yaşamı “kendi” sevgi ve umut renklerimizle boyayabilelim.

* Belarus o zamanlar Rus İmparatorluğu’nun parçasıydı.

Kaynak:

Flow: The Psychology of Optimal Experience by Mihaly Csikszentmihalyi

DR. NEDI VARBARBUT: GELECEK VAAD EDEN TÜRKİYELİLER ZİNCİRİNDE YENİ HALKA Stella Kent

Herzliya'nın ana caddesindeki kutu gibi dairesinde; koltuk, masa, laptop, mutfak hepsi bir arada; küllükte sigara izmaritleri, buram buram gençlik kokan bir yerde bulunmayalı çok olmuş! Karşımdaki koltuğa yerleşen Nedi, hikayesini anlatmaya hazırlanırken kıpır kıpır! 27 saatlik nöbetinden sonra uyumaya epey vakti olmuş ama bir doktorun hiçbir zaman yeteri kadar dinlenmiş olamayacağına dikkat çekiyor.

Nedi son zamanlarda artan Aliya dalgasına üç sene önce katılmış ancak bunu planlamaya çok önceden başlamış. “2011’de Galatasaray-Fenerbahçe maçı sonrasında polisin seyircilere gaz sıkması ve Gezi olaylarında olanlar, çok ürkütücü ve gelecek açısından belirsizliklere son noktayı koyan olaylardı” diyor.

Nedi, Ulus Özel Musevi Lisesi’nden mezun. Gördüğüm kadarıyla “hyper” diye adlandıracağımız cinsten. Zaten üniversiteye kadar pek sınıfta yerinde oturup ders dinleme alışkanlığı da yokmuş. Annesi Ayala ve özellikle baba Sadi Varbarbut, oğlunun bu enerjisini en iyi nerede ve nasıl kullanabileceğine dair epey uğraşmış. Üniversitede bölüm seçmesi için mesleğinde başarılı arkadaşları ile oğlunu bir araya getirmiş. Bu aşamalar sırasında Tıp da ön plana çıkmaya başlamış. Yani 5 yaşındayken “sen büyüyünce ne olacaksın oğlum” diye sorduklarında “doktor olacağım” diye cevap vermiyormuş! Ancak sınavlardan sonra Maltepe Tıp Fakültesi’nden burs teklifi gelince diğer seçenekler rafa kalkmış. Öğrenimi sırasında 2010 yazında İsrail’de gönüllü staja gelmiş. “2005’te geldiğim Maccabi’lerin bende bıraktığı derin iz geleceğe yönelik planlarımın şekillenmesinde rol oynadı. Ve ağabeyimin de bu arada Aliya yapması ile büsbütün şekillendi. Muazzam bir sağlık reformu ile İsrail’deki gibi aile hekimliğinin kurulması birçok doktoru bu

yöne kaydırıldığından İstanbul’da doktor açığı ortaya çıktı. Ben de doğuya gitmek yerine yaşadığım ilde, Bahçelievler’e bağlı Toplum Sağlığı Hekimi oldum. Aile hekimlerinin de boşluklarını doldurdum. 21 ay boyunca Adli tıbbi ilgilendiren hassas durumlara karar vermekten lokantalarda sigara içenlere ceza yazmaya kadar birçok değişik alanda tecrübe kazandım.”

Dr. Nedi Varbarbut

Nedi Varbarbut 21 Eylül 2014’te Aliya yaparak yepyeni bir hayata adım attı. Yabancı sayılacak bir ülkede üstelik doktorluk gibi zor bir mesleği uygulamaya kalkışmak için sahiden de cesaret ve inatçılık lazım. Türkiye’de son zamanlarda Tıp okuyan Yahudi gençler çok az, buna bağlı olarak daha evvel Aliya yapıp ona yol açan ve örnek alabileceği kimseyi bulamamış. Konsolosluk da bu konuda tecrübesiz ve onu pek doğru yönlendirememiş. Denklik sınavı onu çok zorlamış. Verilen bazı kurslara katılmanın ekstra puan kazandırdığını, daha evvel yaptığı stajın geçerli olduğunu, iş ararken hastanelerde gönüllü çalışabileceğini biraz geç öğrenmiş. “Ekim 2015’te sınavı geçtikten sonra ihtisas için yer bulmak en zorlu mücadelem oldu” diyen Nedi, okulda öğrendiği İbranice ile tıbbi terimleri anlama ve anlatmanın bir kabus olduğunu vurgulayıp, Beilinson ve Asaf Harofe gibi büyük hastanelerin de onu bu

yüzden geri çevirdiklerini söyledi. Yine de küçük hastanede çalışmayı tercih etmedi.

“Sonunda Türk kökenli doktorların İsrail’deki başarıları ve meslektaşlarına verdikleri destek şekil buldu! Meir Hastanesi’nde Algoloji Pain klinik sorumlusu Dr. Meir Benun ona arka çıktı ve onu kanatlarının altına aldı. Hastanenin yöneticilerinden Güney Afrikalı Prof. Friedman da kendi karşılaştığı zorlukları hatırlayarak Nedi’nin çok istekli ve enerjik tabiatı ile başarılı olacağına inandı ve Temmuz 2016’da Kfar Saba’daki Meir Hastanesi ekibine genel cerrahi anestezi ihtisası için katılmasını sağladı. Aynı bölümde bulunan Dr. Ester Barışsever Gertner ve Acil Şefi Dr. Jef Rodrig ile aynı ekipte!

Elinde Google translate ile devamlı terim çalıştı, Acil’de her işe koştu. İlk nöbeti 6 ay sonra aldığında kendini büyük bir adım atmış saydı. 26 saatlik nöbetlerde enerjisini tüketmemeyi, ard arda gelen travma vakalarında soğukkanlılıkla ekip idare etmeyi öğrendi. “Anesteziyoloji devamlı hayat ile ölüm arasındaki hastalarla sizi karşı karşıya getiriyor, çok yorucu ve sorumluluk isteyen bir meslek ama ben önemli bir müdahaleden sonra hastanın gözlerindeki içten minneti; ameliyat odası ortamını seviyorum.”

İsrail’e gelen veya gelmeyi düşünenlere Nedi’nin tavsiyesi iş ve dil üzerine odaklanmaları. “Yerleşmek ve adapte olmak için iki sene vermek lazım. En başta angarya işlerde bile çalışmayı göze alan var; ancak bu herkesin kabul edeceği bir şey değil. Sosyal hayat ve arkadaşlıklar bir doktor için zor olsa da renkli olabiliyor. Ben buraya yalnız kendim için gelmedim; daha sağlam bir geleceği paylaşacak bir aile geleneği başlatmak adına buradayım” diyen Nedi Varbarbut’a biz de başarılarının takipçisi olacağımıza dair söz veriyoruz.

ONUR VE GURUR

Derleyen: Şlomo Farin

Onur ile gurur arasında milyonlarca km, hatta ışık yılları kadar fark vardır. Onur bir erdemdir, gurur ise beş para etmez.

Gurur, ortada büyütülecek sorun yokken abartılmasıdır; "işin kapris boyutu" hiç çekilmez.

Onur yoksa sen de kaybol hayattan, varlığın hepten zarar. Her insan onurlu doğar, ancak çok az insan onurlu ölebilir.

Toplumun baş tacı yaptığı, yücelttiği insanın, saygınlığını ifade eden onur gibi bir değeri kaybetmesi acı bir gerçektir.

Onurlu insan olmak dürüst olmayı gerektirir. Dürüstlük çok yönlü bir kavram olmakla birlikte insanın lehindeki veya aleyhindeki her konuda gerçeğin dışına çıkmaması şeklinde ifade edilebilir.

Bir insana dürüst denilebilmesi için o insanın önce kendine, daha sonra eşine, çocuklarına, ailesine, topluma karşı dürüst olması gerekir. Ailesine yalan söyleyen, çocuklarının rızkını kumar veya içki masasında harcayan, yaşlı ana-babasının üç beş kuruşunu alabilmek için her türlü numarayı yapan insanlar ya da vatandaşlar, hukuk dışı menfaat sağlayan kamu görevlileri her gün medyada yer almaktadır,

Onurlu insan olmak sadık olmayı gerektirir. Onurlu insan olmak farklı koşullarda değişik özelliklere de sahip olmayı gerektirir. Bu nedenle, ilkeli, dürüst ve sadık olmak, onurlu insanın en önemli birkaç özelliğidir.

Gururlu bir insanın en belirgin özelliklerinden biri "büyük olma isteği"dir. Bu şeytani istek, insanın ruhunu ve bedenini perişan hale getirir. Böyle bir insan, gösterdiği ahlakın neticesi olarak hayatını azap içinde yaşamaya başlar.

Gururlu kişinin hiç gerçek dostu yoktur. Her konuda kendini büyük gördüğü, asla kendi nefsinden taviz vermediği için bu tip insanlara karşı genelde toplumda bir nefret oluşur. Böyle insanlar gerçek anlamda sevilmezler. Gururlu bir insanın sınırları sürekli gergindir.

İş hayatında, ev hayatında, arkadaş toplantılarında sürekli olarak büyüklük elde etme gayreti içinde olduğundan hiç hata yapmamaya, bir açık vermemeye dikkat eder.

'Gururu ezdirmeme' adı altında gösterilen bu şeytani gayret, çok kısa sürede böyle kişilerin gergin bir kişilik geliştirmelerine neden olur.

Gururlu insan genelde "başkaları ne der?" mantığıyla hareket eder. Tanrı'nın rızasına uygun hareket etmek varken; "insanlar nasıl karşılar", "beni küçümserler mi?" mantığıyla hareket ettiği için doğru tavır gösteremez.

Gururlu insan hiçbir ortamda rahat, samimi davranamaz. Bu durum tüm davranışlarına da etki eder.

Rahat konuşamaz, rahat gülemez, hareketleri doğal değil, yapmacık olur. Tüm bu özellikler onu itici, sevilmeyen bir insan haline getirir.

Tanrı, insanları kendisine kulluk etsinler diye yaratmıştır. Yaratılmamızı da buna uygun şekilde boyun eğici, mülayim kılmıştır. Bu nedenle her insan sadakate, vefaya, sevgiye, mülayimliğe, mütevazî gönüllülüğe yatkındır, çünkü bunlar yaratılmamızda vardır. Bu güzel ahlak özellikleriyle yaşadığımızda hem ruhumuz hem bedenimiz rahat ve huzurlu olur.

Halbuki insan doğallıktan, samimiyetten, canayakınlıktan, rahat gülmekten, rahat konuşmaktan hoşlanır. Ruh ve bedeni rahat hareket ettiğinde canlı, sağlıklı, dışa dönük olur. İnsan, onuruyla yaşar, gururuyla ölür.

TEL AVİV ÜNİVERSİTESİ'NDE İSRAİL-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ NEREYE? KONFERANSI 18 OCAK'TA

Tel Aviv Üniversitesi Ortadoğu Tarihi Bölümü ve Moşe Dayan Ortadoğu ve Afrika Araştırmaları Merkezi her yıl olduğu gibi bu yılda henüz öğrenciyken İsrail Savunma Kuvvetleri bünyesindeki görevleri sırasında şehit düşen öğrencilerini anmak için **18 Ocak 2018** tarihinde **saat 18:15**'te bir gece düzenliyor.

Gecede savaşlarda yaşamlarını yitiren Avişay Ben Tzvi, Yehoshua Netzer ve Ziv Balali anılacak.

Gecenin açılışını Dayan Merkezi Başkanı **Prof. Uzi Rabi** yapacak. Yakınlarını kaybeden ailelere hitaben yapılacak kısa konuşma ve seramoniye mütakiben yine aynı üniversitede öğretim ve araştırma görevlisi olarak çalışan **Dr. Hay Eytan Cohen** Yanaracak "Türkiye - İsrail 2017 - Buradan Nereye?" konulu bir konferans verecek.

Yer : Gilman Binası, No.223. 4 No.lu girişten arabanın park edilmesi için önceden bildirilmesi gerekmektedir.

 תל אביב אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לוסטר וסאלי אנטין

מרכז משה דיין MDC

 ללימודי המזרח התיכון ואפריקה

החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה

מתכננים להזמין לערב עיון המוקדש לזכרם של

אבישי בן-צבי ז"ל

יהושפט נצר ז"ל

זיו בלאלי ז"ל

שפלו במלחמה ישראל

קורא ודבר פתוחה: פורסי עוזי רבי

הוצאה: ד"ר חי איתן פתחוביק

תורכי ישראל 2017 - לאן מכאן?

ערב העיון יתקיים ביום חמישי, ב' בשבט תשע"ח, 18 בינואר 2018, בשעה 18:15, באולם ברגר (223), בניין גילמן, קריית האוניברסיטה, רמת אביב

ONOR A MATILDA KOHEN SARANO I MOSHE SHAUL

La Autoridad Nasyonal del Ladino desidyo de onorar Matilda Kohen Sarano i Moshe Shaul kon un premio de 15.000 Sh. kada uno, por sus kontribusyon a la lingua Ladino i a la kultura sefaradi, en una grande seremonia ke tuvo lugar el 21. Desiembre. 2017 en el edifisyo Ben Tsvi en Yerushalayim.

La seremonia empeso kon una romansa kantada por Betty Klein siguida por las palabras de la prezidente de la Autoridad la Prof. Tamar Alexander.

Dr. Selim Salti izo un resumen de la vida de Matilda Kohen Sarano i konto komo despues ke paso una chikes difisil eskondiendose de los Nazistas en una montanya, eya parvino a emigrar a Israel, estudiar i okupar un posto en Kol Israel-Seksion de Ladino. Matilda no se kanso de eskrivir livros, artikolos, poezias i su mas grande kontribusyon a la kultura sefaradi, el diksionario Ladino-Ebreo-Ladino.

Prof. Tamar Alexander prezento un Sertifikato de Apresiasyon djuntos kon una Medalia Dona Grasia i un chek a Matilda ke no pudo detener sus lagrimas. Malgrado su grande emosyon, Matilda parvino a ren-grasyar los dirijentes de la Autoridad Nasyonal del Ladino ansi ke todos los presentes.

El segundo kandidato para este premio, Moshe Shaul, fue presentado por Alegria Amado Ben-Itshak, Direktora del Departamento de Emisiones para el Oksidente en Kol Israel ke konto sus memorias kon Moshe Shaul ansi ke todo lo ke el izo para la kontinuasyon del Judeo-Espanyol. Moshe Shaul fue un tiempo Direktor de la Emision Judeo-Espanyol en Kol Israel ansi ke el Vise-Prezidente de la Autoridad Nasyonal del Ladino.

Moshe Shaul

Moshe Shaul fundo Aki Yerushalayim, revista enteramente en Ladino i formo el Proyecto Folklor, koleksion de mas de 2700 kantes i poemas en Ladino, gravados i katalogados.

De nuevo Prof. Tamar Alexander prezento un Sertifikato de Apresiasyon djuntos kon una medalya Dona Grasia i un Chek a Moshe Shaul ke lo resivyo kon grande emosyon.

La seremonia se termino kon felisitasyones i abrasos a Matilda i a Moshe, entre las dulces melodias de la gitarista kantante Betty Klein.

הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו
אוטוריטאד נאסיונאלה די ל לאדינו אי סו קולטורה
Autoridad Nasyonal del Ladino i su Kultura

TÜRKİYELİLER BİRLİĞİ (İTAHDUT YOTSEY TÜRKİYA)

BÜLTEN

İSRAİL'DEKİ TÜRKİYELİLERİN YAYIN ORGANI

Adres: Mohrey Hasigaryot 7 Bat-Yam 59620

Tel: 03-6582936 Faks: 03-6573894

Editör & Tasarım: Hay Eytan Cohen Yanarocak

İLETİŞİM: hayeytan@yahoo.com

nguenis@gmail.com

Gönderilen yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Gönderilen yazılar basılmasa dahi iade edilmez.

Ücretsiz dağıtılır. İnternet sitemiz: www.turkisrael.org.il

VIJITA DE “AKI ESTAMOS” EN RECANATI

Un grupo de ladino-avlantes de la Asosiasion AKI ESTAMOS de Paris vijito el 26. Oktobre. 2017 el azilo Recanati, parte de sus programa del viaje a Israel.

El grupo fue resivido en presipio en el lobi del azilo kon appetes i mas después vijito el museo Patrimonio de Salonik resiviendo explikasyones del Sr. Roni Aranya, direktor del Azilo Recanati.

Pasimos al Salon de konferensias onde Djeni Laneurie Fresko, Prezidente de la Asosiasyon “Aki Estamos”, avrio la tadrada expresando su plazer de toparsen en Israel i dando kurtas informasyones sobre las actividades de esta asosiasyon.

Itshak Revah mos konto la bravura del Sr. Radikales, Konsul de Espanya en Salonik, ke salvo kon grande riziko de su propia vida, muchos Djudios de Gresia de las manos de los Nazistas

i malgrado sus esforsos 367 Djudios de nasyonalidad española fueron deportados a Bergen-Belsen. Sr. Radikales fue onorado komo Djusto entre las Nasyones por Yad Vashem.

Sr. Moshe Shaul tomo también la palavra para saludar la bienvenida a los miembros del grupo i los agrade syo por todas sus actividades para mantener la kultura sefaradí i el Judeo-Espanyol en Fransa.

El grupo mos prezento un sketch umoristiko akodrandomos de los uzos i kostumbres de los Sefaradim konsernando ‘entrevista i kazamiento’.

Enfin, el koro de Aki Estamos dirigido por Marlene Samoun mostro su nivel kaji profesyonal kon kantes en Ladino resividos kon grande aplozos por la asistensia.

■ Nesim Guvenish

Konferensias en el Salon de Ladino

2 Oktobre 2017 - Un artista de Muchas Fachas: HERBERT PAGANI por Nesim Guvenish

Herbert Pagani era un pintor, eskultor, poeta i muzikante djudio ke nasyo en Italia ma bivyo en Fransa i muryo a la edad de 44 anyos. Pagani eskrivyo i kanto munchas kanziones i prezento un programa en la radio Antenne-2 onde el tuvo el koraje de meldar el famoso teksto ke el eskrivyo kuando

las Nasyones Unidas deklararon en 1975 ke “el Sionismo es rasizmo”. Esta emisyon le trusho muncha fama, ma también aktos de antisemitismo. El otro poema famoso ke Pagani eskrivyo fue “Una Estrea de Oro” deskribiendo la suerte del pueblo djudio.

6 Noviembre 2017 - La Lejenda de 4 Hahames Kativos por Prof. Tamar Alexander

En el volumen 12 del Meam Loez, existe una lejenda sobre 4 Hahamim de la Yeshiva de Pumbita ke salen al kamino para propajar el Djudaismo. Según una segunda versión, eyos salen para arekojer dinero para la Yeshiva de Sura. Sus nave fue aferrada por las fuersas

del Kalifo Abdul Rahman de Espanya. Los Hahamim fueron vendidos a los Djudios en diferentes sivdades en la Espanya, Fransa i Afrika. Kon tiempo, eyos enkavesaron las Yeshivot de akeyas sivdades grasyas a sus saviduria sobre el Djudaismo.

4. Desimebre.2017 El Instituto Salti de Ladino por Dr. Selim Salti

Desde su chikes ke Selim Salti tenia un sonyo de azer sobrevivir la lingua de nuestros antepasados i sus kultura. Despues de sus estudios de jurnalismo en la Universidad de Istanbul, Selim Salti lavoro durante 6 anyos en diferentes jurnales turkos i 9 anyos en el jurnal Shalom komo editor. Siguiendo sus actividades komersiales durante 10 anyos en la Suiza, el no se olvido de su sonyo i, viendo ke la mayoría de los ladino-avlantes biven en Israel, fondio una fondasyon para dar bekas a los estudiantes de origen sefaradí

ke tenían relasyon kon el Ladino. Kuando la famiya Salti se aresento finalmente en Israel, la Fondasyon Salti avrio el “Sentro Naime i Yehoshua Salti para los Estudios de Ladino i la Kultura Sefaradi” en el kampus de la Universidad Bar-Ilan. De este Sentro dirigido por el Prof. Shmuel Refael salieron asta oy sienas de estudiantes i mas de 12 doktores en Ladino. Despues de munchas difikultades, el Sentro fue akseptado últimamente komo “Instituto Salti de Estudios en Ladino”.

SAMI DAY'IN DEFTERİNDEN

İçinden geçmekte olduğun her hengame dilediğine giden yolda seni hazırlayan bir yardımcıdır.

Anonim

Mucizeler, onlara inananların başına gelir.

Anonim

İmanın korkundan büyük olmasına izin ver.

Anonim

Kendini sevmek bencillik değildir.

Anonim

בולטון

www.turkisrael.org.il

גיליון 73 ינואר 2018

ביטאון התאחדות יוצאי תורכיה

כל הפעילויות של התאחדות יוצאי תורכיה בישראל מתאפשרות בסיועו של משרד הקליטה

בית המקדש השלישי נבנה כבר בברזיל?

ניסו מיסיסטרנו

מוביל את התרומות והמעשרות של המתפללים, מן המזבח ישירות אל חדר-הכספות. התקרה מעוטרת ב-10,000 נורות LED בתצורות המזכירות את מבני הכוכבים ברקיע. קירות האולם מקושטים במנורות שבעת-הקנים, כדי לדמות את החוויה היהודית של המקדש, ובכניסה מוצבת מנורה ענקית. מלבד היכל התפילה המרכזי, ישנו במבנה בית ספר ללימודי תנ"ך לילדים הכולל 36 חדרים לכיתות לימוד עם קיבולת של 1,300 ילדים. המבנה כולל אולפני רדיו וטלוויזיה, מוזיאון לתצוגות של בית המקדש המקורי, ו-84 דירות בגדלים שונים בהם גרים בישופים וכמרים של הכנסייה. מלבד המבנה בעל 11 הקומות, בשטחי החצרות ישנו מנחת הליקופטרים, ורחבת דגלים של אומות. החנייה יכולה להכיל אלף מכוניות ו-50 אוטובוסים. הגינות עוצבו עם עצי-זית בהשראת הגן בגת-שמנים שליד ירושלים. לשם הקמת הקומפלקס המשתרע על פני בלוק שלם, נרכשו 24 מגרשים סמוכים, ונדרשו שינויים אורבניים בכבישים הסובבים, כולל התקנת רמזורים להבטחת זרימת התנועה בסביבות "המקדש".

אם נדייק מבחינה היסטורית, היה זה המלך הורדוס אשר בנה באופן מעשי את בניין בית-המקדש השלישי. הבית השני שנבנה ע"י זרובבל ושאלתיאל בתמיכה ובמימון של כורש מלך פרס, היה מבנה חובבני. על כן הורדוס בנה מבנה חדש לחלוטין, מפואר ביותר ובשטח ענק, הידוע כיום כמתחם הר-הבית. אך באתוס הישראלי והאמונה הדתית, הוא נחשב כבית שני. מאז החורבן, אמנים וארכיטקטים רבים עסקו בדגמי "הבית השני", בתקווה לממש יום אחד את בנייתו המעשית של הבית השלישי. הארכיטקט הברזילאי Rogerio Silva de Araujo מימש זאת בעזרתו של הבישוף אדיר מקדו בשנת 2014 בסאו פאולו שברזיל, והוא נקרא "מקדש שלמה".

עם טלית וכיפה על ראשו, וארון-הברית מצופה זהב הוכנס למשכן אחר כבוד. מקדו הכריז שמקדש זה הוא בית לכל המאמינים, כמאמר "ביתי בית תפילה ייקרא לכל העמים", וארון-הברית יהיה נגיש לכולם ולא רק לכהן הגדול כמו במקור. למעלה מ-300 מיליון הושקעו במבנה מרשים זה, המשתרע על פני 74,000 מ"ר. אורכו 126 מ', רוחבו 104 מ' וגובהו 55 מ' כמו בניין 18 קומות, גבוה פי שניים מפסל "ישוע הגואל" שבריו-דה-ז'ניירו. בתוך המשכן מצוי העתק של ארון-הברית מצופה זהב, על המזבח המרכזי המחופה בעלי זהב ומעוטרת ב-12 אבני החושן המייצגות את 12 שבטי-ישראל. לחיפוי של הבניין נעשה שימוש באבן ירושלמית מישראל, בעלות של \$8 מיליון.

המבנה משמש הן כהיכל תפילה, והן כהנהלה המרכזית של אימפריית הכנסייה האוניברסלית. במשקופי המבנה קבועים כ-200 מזוזות שנכתבו בישראל. אולם התפילה המרכזי תופס את החלק הארי של המבנה, מכיל 10,000 כסאות ישיבה, שיובאו מספרד. הפונים למזבח. המזבח המרכזי הוא מונומנט בפני עצמו. הוא בעצם רפליקה מצופה זהב של ארון-הברית, שנבנה לפי המפרט שבספר שמות. מאחורי המזבח – ארון-הברית מוצב אגן-ההטבלה המרכזי. מעל המזבח נמצא ויטראז' בשטח של 100 מ"ר עם זכוכיות מקושטות בזהב, והכתובת "קודש עבור האל".

הבישוף אדיר מקדו (Bishop Edir Macedo Bezerra Igreja) הוא מייסד הכנסייה האוניברסלית של מלכות האלוהים (Universal do Reino de Deus). כנסייה זו המשתייכת לזרם האוונגליסטי הניאו-כריסטי – נוצרי-פנטקוסטליסטי (Pentecostal Christian) שמרכזה היום בסאו-פאולו, הוקמה ע"י הבישוף מקדו בשנת 1977 בריו-דה-ז'ניירו. מאז היא התפשטה, ומונה כיום כ-15 מיליון מאמינים בברזיל וב-180 ארצות. כמו מטיפי הכנסיות החדשות, הבישוף מקדו הפך את הכנסייה לעסק כלכלי-מסחרי, והונו האישי נאמד בלמעלה ממיליארד דולר. מקדו הינו גם טייקון תקשורת בעל ערוצי רדיו וטלוויזיה משלו. הכנסייה האוניברסלית מוציאה לאור עיתון יומי המחולק חינם לכ-2.5 מיליון בתי-אב, ויש כ-4 מיליון כניסות בחודש לבלוג האישי של הבישוף.

הקהילה היהודית של ברזיל קיבלה את בניין "בית המקדש" בהסתייגות מסויימת. רפאל אלדד, שגריר ישראל בברזיל בעת בניית המקדש התבטא ש"ארבע שנים הוא זמן מועט לבניית היכל גדול כל כך עם פרטים רבים כל כך. זה עצום כמו ברזיל, ואין לי מלים להוסיף". נילטון בונדר, רבה הראשי של ריו-דה-ז'ניירו הצהיר "סממני התרבות וההיסטוריה היהודית המוטמעים במבנה הינם הצד החיובי של הפרויקט, מצד אחר ישנו ההיבט הביזארי של ממדי הפרויקט והשיווק האגרסיבי". מיכה גמרמן, מורה וזמר חסידי המתגורר בסאו-פאולו לא יודע אם לצחוק או לבכות. בשיחה עם אתר 'כיפה' הוא אומר: "לדעתי מדובר בליצנות. מדינה כל כך ענייה שבונה עם הכסף של פשוטי העם את אחד הבניינים הכי מפוארים בעולם, זה פשוט לצחוק על העם."

תקרת האולם המרכזי מתנשאת לגובה 55 מ', פי ארבע מגובה בית המקדש המקורי, שהיה רק 30 אמות (כ-13 מ'). מסוע חשמלי

"מקדש שלמה" הברזילאי נבנה במהירות חסרת תקדים במשך כארבע שנים בלבד, כהעתק מושלם של הבית השני, אך במימדי ענק לעומתו, ע"פ התיאורים בתנ"ך וע"פ הממצאים הארכיאולוגיים. המקדש המפואר נחנך באירוע מרשים ב-31.7.2014, בנוכחות 10,000 איש, ובהשתתפות נשיאת ברזיל דאז דילמה רוסף. במהלך טקס חנוכת "מקדש שלמה", שארך למעלה מ-3 שעות, הבישוף מקדו נשא דרשה בלבוש "כהנים" לכאורה